

Корнієнко Г. С.
доцент кафедри
земельного та аграрного права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

Удосконалення організаційно-правового забезпечення виробництва органічної сільськогосподарської продукції в Україні

У всьому світі спостерігається тенденція зростання попиту на органічну сільськогосподарську продукцію. Органічне виробництво частково вирішує проблеми забезпечення населення якісними та безпечними продуктами харчування. Підвищення прибутків та конкурентоспроможності органічного сектору як на внутрішньому так і зовнішньому ринку, доступ українського сільськогосподарського виробника до світової торгівлі – є метою впровадження та розвитку органічного виробництва в Україні. За статистичними даними внутрішній споживчий ринок органічних продуктів в Україні оцінюється у 18 млн. євро., експортний потенціал органічного сектору оцінюється у 50 млн. євро. Станом на 2017 рік кількість операторів органічного ринку досягла 400, у порівнянні з 2016 кількість яких була 284 [1]. Це свідчить про популяризацію органічного виробництва на території України.

Положення Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 03.09.2013 р.[2] недосконалі, оскільки не забезпечують належної діяльності ринку органічної продукції, допускаючи в обіг фальсифікованої органічної продукції та відсутність за це відповідальності. Суттєвим недоліком чинного закону є невідповідність його положень законодавству ЄС у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що

призводить до виникнення торгівельних бар'єрів для виробників-експортерів.

З метою удосконалення засад правового регулювання органічного виробництва та маркування органічної продукції, адаптації вимог органічного законодавства до права ЄС був розроблений проект Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» від 24.11. 2016 р. №5448 [3]. На погляд представників Міністерства аграрної політика та продовольства даний проект враховує вимоги Регламенту Ради ЄС № 889/2007 стосовно органічного виробництва і маркування органічних продуктів та Регламенту Ради ЄС №889/2008 «Детальні правила щодо органічного виробництва, маркування та контролю для впровадження Постанови Ради ЄС № 834/2007». Проектом враховується європейський досвід щодо запровадження державно-приватної системи контролю органічного виробництва. Законопроектом закріплюються основні принципи сертифікації. Сертифікація органічного виробництва та обігу органічної продукції – це процедура встановлення відповідності виробництва та обігу продукції вимогам законодавства в сфері органічного виробництва, обороту і маркування органічної продукції. Передбачається, що сертифікація буде здійснюватися на платній основі за рахунок суб'єктів господарювання, видача сертифікати буде здійснюватися безкоштовно. Виробники будуть зобов'язані щорічно проходити сертифікацію з обов'язковим виїзним інспектуванням, таким чином виробник включається до реєстру операторів ринку органічної продукції. Державна служба з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів буде здійснювати нагляд, а повноваження з сертифікації органічного виробництва отримають акредитовані органи сертифікації.

Отже, проектом закону докорінно змінено принципи сертифікації виробництва; суттєво удосконалені вимоги до органів сертифікації;

удосконалено вимоги до виробництва, маркування та обігу органічної продукції; конкретизована відповідальність за порушення законодавства у сфері виробництва, обігу та маркування органічної продукції, як для виробників так і для органів сертифікації.

Незважаючи на розробку і підтримку даного законопроекту з боку Міністерства аграрної політики та продовольства[1] дане удосконалення має ряд недоліків. Слід зазначити, що у проекті закону визначення «органічного виробництва» і «органічної продукції» є недосконалим, оскільки повторюють зміст один одного («органічне виробництво – діяльність...пов'язана із виробництвом та реалізацією органічної продукції»; «органічна продукція – продукти,... отримані в результаті органічного виробництва»). Доцільно, щоб термін «органічне виробництво» містив такі ознаки: 1) під час такого виробництва виключається застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів (ГМО), консервантів тощо; 2) на всіх етапах виробництва (виращування, переробки) застосовуються методи, принципи та правила, визначені законодавством для отримання натуральної (екологічно чистої) продукції, а також збереження та відновлення природних ресурсів».

У законопроекті відсутні ознаки суб'єктів ринку органічної продукції, зміст поняття «суб'єкти ринку органічної продукції» розкривається через перерахування відповідних суб'єктів.

У проекті не визначені вимоги щодо умов транспортування, зберігання органічної продукції та її реалізації, а також питання придатності земель (ґрунтів) для виробництва органічної продукції та сировини (останнє, зокрема, регулюється статтею 23 діючого Закону).

На нашу думку, потрібно удосконалити норми існуючого закону, шляхом внесення змін з урахуванням існуючих недоліків, а не приймати у новій редакції.

Список використаних джерел:

1. Органічне виробництво в Україні реалії та перспективи [Електрон.ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.slideshare.net/TarasKutoviy/ss-72695482>. – Заголовок з екрану.

2. Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 03.09.2013 р.

[Електрон.ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/425-18>. – Заголовок з екрану.

3. Проект Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» від 24.11. 2016 р.

№5448. [Електрон.ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60576. – Заголовок з екрану.

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»

29-30 вересня 2017 року

Харків - 2017

Правові засади ведення органічного землеробства: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (29-30 вересня 2017 року) / за ред. Шульги М.В. – Харків: «Доміно», 2017. – 246 с.

За зміст та якість матеріалів відповідальність несуть автори публікацій.